Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің 2024 жылғы 17
сәуірдегі № 150 бұйрығына 10-
қосымша

Кәсіптік стандарт: «Дирижер (түрлері бойынша)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Дирижер" (түрлері бойынша) кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
5) БА – біліктілік анықтамалығы;
6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі;
7) ТжКБ – техникалық және кәсіптік білім беру;
8) БММ – балалар музыка мектебі;
9) БӨМ – балалар өнер мектебі;
10) БШҮ – балалар шығармашылық үйі;
11) ШҮ – шығармашылық үйі.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Дирижер (түрлері бойынша)
5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012048
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
R Өнер, ойын-сауық және демалыс
90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет
90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет
90.01 Әртістік қызмет
90.01.2 Концерт қызметі
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Дирижер (түрлері бойынша)жұмысшылардың кәсіптік қызметі, мазмұны, сапасы, еңбек жағдайлары, біліктілігі мен құзыреті саласындағы талаптарды белгілейді.
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
1) Дирижер - 4 СБШ-нің деңгейі
2) Дирижер - 6 СБШ-нің деңгейі
3) Дирижер - 7 СБШ-нің деңгейі
4) Дирижер - 8 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Дирижер»:	
Топтың коды:	2652-4
Қызмет атауының коды:	2652-4-003
Кәсіптің атауы:	Дирижер
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Хорды дирижерлау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-5-006 - Хор әртісі 2652-2-003 - Оркестратор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Белгілі бір шығармашылық тапсырмаларды орындау үшін топтың (хор, оркестр) жұмысын ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Музыкалық шығармалармен жұмыс жасау және концерттік орындау кезінде топты (хормен, оркестрмен) дирижерлеу. 2. Ұжыммен көркем шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Музыкалық шығармалармен жұмыс жасау және концерттік орындау кезінде топты (хормен, оркестрмен) дирижерлеу.	Дағды 1: Дирижерлық жестті меңгеру	Машықтар:	
		1. Қолдың еркін қозғалуын және бүкіл дененің қозғалыс техникасын меңгеру 2. Түрлі музыкалық шығармаларды дирижерлеу 3. Музыкалық шығармаларды әртүрлі хорларға, оркестрлерге және ансамбльдерге өңдеу жасау. 4. Фортепианода түрлі деңгейдегі хор партитураларын орындау (хормейтсерге) 5. Фортепианода оркестр партитурасын парақтан тоқып орындау (оркестр дирижерына) 6. Хор жұмысын ұйымдастырұ (хормейтсерге) 7. Оркестрмен жұмыс жасау(оркестр дирижерына)	
		Білімдер:	
		1. Музыкалық орындаушылық тарихы (хор, оркестр) 2. Классикалық гарманияных жалпы заңдылықтары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Хорда ән айту немесе оркестрде ойнау	Машықтар:	
		1. Вокалдық аппараттың хормен ән айтуға дайындығын көрсету (хормейстер) 2. Хор құрамында ән айту (хормейстер) 3. Хор репертуарын меңгеру (хормейстер) 4. Музыкалық аспапта ойнау (оркестр дирижері) 5. Оркестр репертуарын меңгеру (оркестр дирижері) 6. Оркестр, ансамбл құрамында ойнау (оркестр дирижері)	
		Білімдер:	
		Әлемдік және отандық музыканың даму тарихы	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Ұжыммен көркем шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу			

	Дағды 1: Хор/оркестрлік дыбысталуының негізгі элементтерін жетілдіру	Машықтар:	
		1. Музыкалық шығарманың көркемдік концепциясына сәйкес орындалу мәнері, тәсілі және сапасының сақталуын қадағалау. 2. Топты белгілі бір шығармашылық тапсырманы орындауға үйрету. 3. Дирижерлық ерік-жігерге ие болу 4. Музыкалық шығарманың музыкалық драматургиясын құрайтын көркем образдарды, шығарманың формасын, стилін және басқа да элементтерді өздік шығармашылық түсінігі арқылы орындаушыларға партитураның авторлық идеясын ашу.	
		Білімдер:	
		1. Хортану және хормен жұмыс істеу әдістемесі (хормейстер үшін) 2. Оркестрдің музыкалық аспаптарын мүмкіншіліктері (оркестр дирижеру үшін).	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Бейімділік Өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі бақылау Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу Ойлау икемділігі Стресске төзімділік Көшбасшылық Топта жұмыс істеу дағдысы Нәтижеге бағытталған		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Оркестр әртісі	
	4	Хор әртісі	
10. Кәсіптің карточкасы «Дирижер»:			
Топтың коды:	2652-4		
Қызмет атауының коды:	2652-4-003		
Кәсіптің атауы:	Дирижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-4-001 - Дирижер көмекшісі 2652-4-002 - Хормейстер көмекшісі 2652-4 - Дирижерлер 2652-4-004 - Хормейстер 2652-5-003 - Ән мен би ансамблінің әртісі 2652-5-004 - Вокалдық-аспаптық ансамбльдің әртісі 2654-4-009 - Көркемдік жетекші 2652-5-006 - Хор әртісі 2655-0-006 - Музыкалық театр әртісі 3439-0-002 - Миманс әртісі 3439-0-007 - Ноталық материалдар жөніндегі инспектор 3439-0-009 - Хор инспекторы 2334-0-051 - Хорлық дирижирлеу оқытушысы, колледж 2379-9-004 - Ғылыми қызметкер 2652-9-001 - Музыкалық жетекші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Орындаушылық қызмет: дирижер ретінде концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау және құру бойынша шығармашылық-өндірістік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және бақылау. Ұйымдастырушылық және көркемдік міндеттерді шешу. Педагогикалық қызмет: Музыкалық педагогика (ҚР мамандандырылған музыка мектептерінде, типіндегі және қосымша білім беру мекемелерінде (БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студиялар және т.б.) арнайы пәндерді оқыту). Біліктілік талаптарына сәйкес білім беру, мәдениет және өнер саласындағы ұйымды/құрылымдық бөлімшені басқару.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Дирижер ретінде концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау және құру бойынша шығармашылық-өндірістік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және бақылау. 2. Музыкалық мәтінді талдау, оны үйрену және концерттік орындау 3. Мамандандырылған музыкалық мектептерде, ҚР ТжКБ және қосымша білім беру мекемелерінде (колледждер, /БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студиялар және т. б.) арнайы пәндерді оқыту
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Дирижер ретінде концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау және құру бойынша шығармашылық-өндірістік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және бақылау.	Дағды 1: Концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды жасауға қатысу.	Машықтар: 1. Дайындық, қайталау және концерттік қойылымдар кестесін жасау. 2. Концерттік қойылымдардың мерзімдері мен сапасын бақылауды жүзеге асыру. 3. Орындаушылық репертуарды жаңа қойылымдармен / концерттік бағдарламалармен кеңейту. 4. Көшбасшылық қасиеттерге ие болу, командада жұмыс істеу. Білімдер: 1. Мәдениет ұйымының ағымдағы репертуары. 2. Жаңа қойылымдардың/концерттік бағдарламалардың музыкалық материалдары. 3. Дирижерлік орындаушылық өнер шеберлігінің негіздері. 4. Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптері. 5. Отандық және шетелдік музыкалық өнерді дамытудың негізгі жанрлық-стильдік бағыттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Өндіріс процесін жоспарлау	Машықтар:
	1. Хор / оркестр / ансамбль ұжымымен ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмыс дағдыларын меңгеру. 2. Ұжымның орындаушылық қызметін болжау және жетілдіру. 3. Музыканттардың, концертмейстерлердің, консультанттардың және басқа мамандардың дайындық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 4. Музыкалық өнер туындыларының жанрлық-стильдік ерекшеліктерін, олардың идеялық тұжырымдамасын анықтау және тыңдаушыға жеткізу. 5. Әртүрлі орындаушылардың интерпретациясы, стиль ерекшеліктері мен ұлттық мектептерді талдау.
	Білімдер:
	1. Қойылымдық, репетиторлық және педагогикалық қызметтің негізгі нысандарын, құралдары мен әдістері. 2. Тайм-менеджменттің негіздері. 3. Әр түрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық шығармаларды дирижерлық түсіндірудің негізгі заңдылықтары. 4. Отандық және шетелдік хор және аспаптық музыканың, музыкалық театрдың, вокалдық/эстрадалық, дәстүрлі өнердің, басқа да өнер түрлерінің; классикалық/ заманауи музыкалық драматургияның даму тарихы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Шығармашылық ұйымдармен, композиторлармен өзара әрекеттесуін жүзеге асыру	Машықтар:
	1. Конкурстар мен фестивальдерді ұйымдастырушылармен өзара әрекеттесу. 2. Шығармашылық фестивальдар мен конкурстардың бағдарламаларын әзірлеу. 3. Компьютерді және өзге де қосалқы техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану.
	Білімдер:
	1. Инновациялық технологиялар, заманауи әдістер, дирижер қызметіне байланысты өзекті ғылыми зерттеулер. 2. Хор / оркестр / ансамбль ұжымындағы шығармашылық процестің ұйымдары мен технологиялары. 3. Іскерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасы. 4. Қазақстан композиторларының және әртүрлі жанрлар мен стильдердегі шетелдік композиторлардың шығармалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 4: Шығармаларды әр түрлі шығармашылық ұжымдарға өңдеу және лайықтау	Машықтар:
	1. Әр түрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық шығармаларды лайықтау және өңдеу; 2. Әр түрлі музыкалық топ құрамдарға (хор, оркестр, ансамбль) арналған музыкалық шығармаларды өзгерту және өңдеу. 3. Музыкалық мәтінді реттеуге мүмкіндік беретін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдану.

		Білімдер:
		1. Музыкалық шығармаларды өңдеу және лайықтау бойынша арнайы әдебиеттер. 2. Әншілік дауыстың/аспаптың мүмкіндіктері, ерекшеліктері және ауқымы. 3. Құрылымның жазылуын ескере отырып, өңдеудің әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Музыкалық мәтінді талдау, оны үйрену және концерттік орындау	Дағды 1: Ұжымның және жеке орындаушының орындау сапасын арттыруға бағытталған тиімді көркемдік-шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу.	Машықтар:
		1. Ұжыммен (хор / оркестр / ансамбль) дайындық жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу. 2. Фортепианода ойнауды шығармашылық және орындаушылық қызметтегі күнделікті мәселелерді шешу үшін қолдану. 3. Шығармаларды орындау сапасын арттыру үшін музыкалық ұжымға қатысушыларға қойылатын талаптарды тұжырымдау. 4. Музыкалық текстология, музыкалық шығармаларды тұтас талдау, гармоникалық талдау әдістерін меңгеру. 5. Ноталық мәтіндерді парақтан, партитураларын (хор, оркестр, ансамбль) оқу. 6. Автордың ойын жеткізу үшін музыканың мәнерлі құралдарын (нюанс, агогика, соққылар және т.б.) дұрыс қолдану. 7. Хордың, оркестрдің, ансамбльдің теңдестірілген дыбысын, интонацияның тазалығын, авторлық мәтінді дәл орындауды қамтамасыз ету. 8. Сахналық дағдыларды, сахналық қозғалыс негіздерін меңгеру.
		Білімдер:
		1. Даму психологиясы, психологиялық әсер ету әдістері. 2. Дайындық жұмысының формалары мен әдістері. 3. Концертмейстермен, қоюшы режиссермен, қоюшы топ мүшелерімен жұмыс істеу негіздері. 4. Сахна өнерінің тарихы, әр түрлі жанр мен стильдегі музыкалық шығармалардың көркемдігі жоғары үлгілері. 5. Орындау мәнерлі құралдарды қолдану технологиясын білу. 6. Музыкалық-көркем бейнені жасау бойынша жұмыс істеу әдістерін білу. 7. Кәсіби ұғымдар мен терминдерді білу және дұрыс қолдану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Орындаушы дирижерлармен жеке және топтық сабақтар өткізу, олардың біліктілігін арттыру.	Машықтар:
		1. Шығарманың көркемдік концепциясына сәйкес орындалу мәнері, тәсілі және сапасының сақталуын қадағалау. 2. Шығармашылық кадрларды дұрыс таңдауды, орналастыруды және пайдалануды қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		1. Шығарманың мазмұнын бейнелі ашу құралдары: шығарманың құрылымы және оның элементтерінің қасиеттері. 2. Ұжымдағы тәрбие жұмысының әдістері. 3. Топ орындаушыларының (хор/оркестр/ансамбль) біліктілігін арттырудың нысандары мен тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Мамандандырылған музыкалық мектептерде, ҚР		

ТжКБ және қосымша білім беру мекемелерінде (колледждер, /БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студиялар және т. б.) арнайы пәндерді оқыту	Дағды 1: Арнайы пәндерді оқыту қабілеті	Машықтар:	
		1. Педагогикалық қызметте жеке және ансамбльдік орындаудың практикалық білімдерін қолдану. 2. Білім алушыларға жеке көзқарас қолдану.	
		Білімдер:	
		1. Дирижерлерді дайындау профилі бойынша арнайы пәндерді оқыту әдістемесі. 2. Дирижерлық өнердің тарихы мен теориясы. 3. Мамандандырылған музыка мектептерінің, ТжКБ және қосымша білім беру ұйымдарының педагогикалық репертуары 4. Мамандандырылған музыка мектептеріндегі, ТжКБ және қосымша білім беру ұйымдарындағы оқушылардың физиологиялық, психологиялық, педагогикалық және жас ерекшеліктері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Көшбасшылық Жауапкершілік Көшбасшылық Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу Күйзеліске тұрақтылық Шығармашылық және креатив Эмоционалды және физикалық белсенділікке төзімділік Төзімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Нота материалдары жөніндегі инспектор	
	6	Дирижер көмекшісі	
	6	Хормейстердің көмекшісі	
	6	Көркемдік жетекші	
	6	Хормейстер	
	6	Дирижер	
	6	Бағдарламаларды қалыптастыру бойынша әдіскер	
	6	Мәдени ұйымдастырушы	
	6	Үйірме жетекшісі	
	6	Шығармашылық ұжымның жетекшісі	
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің клуб / басқару / студия / бөлім / бөлім / бөлім / цех / түсірілім / труппа / топ (оркестр, ансамбль, хор, балет). солистер) басшысы / меңгерушісі	
11. Кәсіптің карточкасы «Дирижер»:			
Топтың коды:	2652-4		
Қызмет атауының коды:	2652-4-003		
Кәсіптің атауы:	Дирижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-4-001 - Дирижер көмекшісі 2652-4-002 - Хормейстер көмекшісі 2652-4-003 - Дирижер 2652-4-004 - Хормейстер 2652-5-003 - Ән мен би ансамблінің әртісі 2652-5-004 - Вокалдық-аспаптық ансамбльдің әртісі 2652-9-001 - Музыкалық жетекші 2652-5-006 - Хор әртісі 2655-0-006 - Музыкалық театр әртісі 3439-0-007 - Ноталық материалдар жөніндегі инспектор 3439-0-009 - Хор инспекторы 2334-0-051 - Хорлық дирижирлеу оқытушысы, колледж 2379-9-004 - Ғылыми қызметкер 2334-0-056 - Өнер саласындағы колледж оқытушысы 2654-4-009 - Көркемдік жетекші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Орындаушылық қызмет, Педагогикалық қызмет, Ғылыми-зерттеу қызметі		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Дирижерлік өнер саласындағы (дайындық бейіні бойынша) саласындағы кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану. 2. Дирижерлік-орындаушылық шеберлікті жетілдіру 3. Педагогикалық міндеттерді шешу үшін ғылыми-әдістемелік білім мен тәжірибені қолдану	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Дирижерлік өнер саласындағы (дайындық бейіні бойынша) саласындағы кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану.	Дағды 1: Ғылыми жобаны әзірлеу үшін іргелі зерттеулерді пайдалану.	Машықтар:	
		1. Әлеуметтік-мәдени модельдеу және болжау әдістерін, тұлғааралық және мәдениетаралық коммуникация дағдыларын меңгеру. 2. Дирижерлік өнері бойынша ғылыми тұжырымдамаларды зерттей және бағалай білу.	
		Білімдер:	
		1. Зерттелетін саладағы теориялық және тарихи контекстті білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Дирижерлік өнер және музыка ғылымы саласындағы қазіргі заманғы процестерді түсіндіре, талдай білу.	Машықтар:	
		1. Дирижерлік өнер саласындағы практиканың, форманың, материалдардың, технологиялардың және техниканың терең және жан-жақты білімін көрсету.	
		Білімдер:	
		1. Ғылыми зерттеудің әдіснамасы мен әдістемесін, музыкалық өнер саласындағы идеяларды, тұжырымдамалар мен процестерді әзірлеу мен бағалаудың тәсілдері мен әдістерін білу. 2. Дирижерлік өнер саласындағы (даярлық бейіні бойынша) практика, формалар, материалдар, технологиялар мен техникалар туралы терең және жан-жақты білімді көрсету.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Дирижерлік-орындаушылық шеберлікті жетілдіру			

	Дағды 1: Өзінің көркем тұжырымдамалары мен интерпретациясын білдіре отырып, жоғары кәсіби деңгейде музыкалық шығармаларды (хор/оркестр/ансамбль) іске асыру, жарыққа шығару	Машықтар:
		1. Күрделі және ауқымды концерттік қойылымдарды, жеке нөмірлерді және әртүрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық-сахналық композицияларды түсіндіру кезінде жоғары орындаушылық және көркемдік деңгейді көрсету. 2. Қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, кәсіби емес және кәсіби ортада орындалатын шығарма туралы ақпаратты жеткізу
		Білімдер:
		1. Орындалатын шығармаларды (хор/оркестр/ансамбль) жасау мен түсіндірудің тарихи және теориялық контексті.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Педагогикалық міндеттерді шешу үшін ғылыми-әдістемелік білім мен тәжірибені қолдану	Дағды 1: Музыкалық педагогиканың ғылыми-әдістемелік білімдерін, ресурстары мен тұжырымдамаларын іске асыру (дирижер даярлау бейіні бойынша)	Машықтар:
		1. Музыкалық педагогиканың ғылыми-әдістемелік білімі мен тұжырымдамасын іс жүзінде қолдану (дирижер даярлау бейіні бойынша).
		Білімдер:
		2. Музыкалық стильдердің, формалардың, жанрлар мен орындаушылық дәстүрлердің ғылыми-философиялық тұжырымдамаларын білу (дирижер даярлау бейіні бойынша)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Шығармашылық және креативтілік Эмоционалдық және физикалық жүктемелерге төзімділік Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Толеранттылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Көркемдік жетекші
	7	Арт-директор
	7	Мәдени ұйымдастырушы
	7	Эстрада жанрының әртісі

12. Кәсіптің карточкасы «Дирижер»:

Топтың коды:	2652-4		
Қызмет атауының коды:	2652-4-003		
Кәсіптің атауы:	Дирижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-4-001 - Дирижер көмекшісі 2652-4-002 - Хормейстер көмекшісі 2652-4-003 - Дирижер 2652-4-004 - Хормейстер 2652-5-003 - Ән мен би ансамблінің әртісі 2652-5-004 - Вокалдық-аспаптық ансамбльдің әртісі 2652-9-001 - Музыкалық жетекші 2654-4-009 - Көркемдік жетекші 2652-5-006 - Хор әртісі 2655-0-006 - Музыкалық театр әртісі 3439-0-007 - Ноталық материалдар жөніндегі инспектор 3439-0-009 - Хор инспекторы 2379-9-004 - Ғылыми қызметкер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Күрделі әкімшілік, ғылыми, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерге, мәдениет және өнер саласындағы салаға жалпы басшылық жасау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын/жобаларды басқару 2. Өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметті, ғылыми және шығармашылық жобаларды әзірлеу және іске асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын/жобаларды басқару	Дағды 1: Ғылыми жобаны іске асырудың мақсаттарын, міндеттерін, стратегиясын қалыптастыру	Машықтар:
		1. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін жобалау 2. Мәдениет өнер саласында шығармашылық және ғылыми жобаларды әзірлеу 3. Жүргізілген ғылыми зерттеудің ғылыми-практикалық маңыздылығын бағалау
		Білімдер:
		1. Мәдениет және өнер саласындағы негізгі ғылыми мәселелер 2. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметті, ғылыми және шығармашылық жобаларды әзірлеу және іске асыру	Дағды 1: Мәдениет және өнер саласын дамыту мәселелері мен келешегі бойынша зерттеулер жүргізу	Машықтар:
		1. Өнертану саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру әдіснамасын меңгеру. 2. Инновациялық-креативті ұсыныстарды енгізу, мәдениет пен өнер саласындағы өзекті мәселелерді шешу мақсатында кәсіпорын немесе жобалар үшін миссияны, стратегияларды, саясат пен бағдарламаларды қалыптастыру. 3. Әдіснаманы меңгеру: - жобалау-технологиялық; - көркем және шығармашылық; - ұйымдастырушылық-басқарушылық; - маркетингтік, оның ішінде қоғаммен байланыс және жарнама; - коммерциялық және қаржылық-экономикалық; - құқықтық қызмет.

		Білімдер:
		1. Тарихтың, философияның, өнертану мен педагогиканың өзекті мәселелерін, ғылыми қызметтің принциптері мен әдістерін, мәдениет пен өнер саласындағы ғылымның даму құрылымын білу. 2. Өнертану саласындағы ең озық тәжірибеде жаңа инновациялық идеяларды сыни талдауды, бағалауды және синтездеуді жүзеге асыру үшін арнайы теориялық және практикалық білімді меңгеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ауызша коммуникативтік дағдылар Шоғырлану және назар аударуды басқару Келіссөздер жүргізу дағдысы Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Жүйелік ойлау Күйзеліске төзімділік Шығармашылық және креативтілік Эмоционалдық және физикалық жүктемелерге төзімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Өнертанушы-зерттеуші
	8	Мәдениет және өнер ұйымдарының басшысы
	8	Өнер саласындағы жобалардың жетекшісі
	8	Ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі
Орындаушы:
Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz
14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РММҚ филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі
Жоба жетекшісі:
Жумадилова Дарья Ертаевна
E-mail: daria_131_168@mail.ru
Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22
"Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы" РММ
Жоба жетекшісі:
Әбдірахман Гульнар Бахытовна
E-mail: gulnarabd@mail.ru
Телефон нөмірі: +7 (701) 674 07 43
Орындаушылар:
Есдаулетова Камила Абдуалыевна, +7 (701) 754 54 77, dea84@mail.ru
"П. И. Чайковский атындағы Алматы музыкалық колледжі" РМҚК
Орындаушылар:
Балпанова Гульсара Сайдгалиевна, +7 (771) 850 67 63, gulsarakobis@mail.ru
Мукушева Гульмира Курабаевна, +7 (770) 171 13 64, gulmira_mukushev@mail.ru
15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 10.01.2024 ж.
16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 02.11.2023 ж.
17. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 15.02.2024 ж.
18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 ж.
19. Болжамды қайта қарау күні: 03.11.2027 ж.